

LJETOPIS IVANA KOZARCA

1885. Rođen je 8. veljače u siromašnoj obitelji oca Nikole (1848–1898), bezemljaša, nadničara, potom općinskog redara iz Vinkovaca, i majke Stane, rođ. Čopčić, iz Privlake. Nikola i Stana sklopili su brak 1876. kao udovac i udovica. Uz djeću iz prethodnih brakova, dobili su još četvero djece: mrtvorodenče 8. travnja 1877, Anu 18. rujna 1878, Antuna 6. siječnja 1881. i Ivana 8. veljače 1885. Živjeli su kao podstanari u Krnjašu br. 37 (današnjoj Ulici Josipa Kozarca 38) u Vinkovcima u kući Đure i Stane Kerep, koja 1906. postaje vlasništvo majke Stane.
- 1892–1896. Pohada pučku školu u Vinkovcima.
- 1896–1898. Pohada dva razreda gimnazije u Vinkovcima.
1898. Umire mu otac. Napušta gimnazijsko obrazovanje u drugom razredu dobivši negativne ocjene iz hrvatskog, latinskog i njemačkog jezika te vjeronauka. Hrvatski i latinski predavao mu je razrednik Dragutin Boranić, njemački Josip Basler, a vjeronauk Stjepan Đaković.
- 1898–1900. S trinaest godina zapošljava se kao pisarnički vježbenik u Kotarskom sudu u Vinkovcima.
- 1900–1906. Radi kao pisar u odvjetničkom uredu dr. Levina Plemića u Vinkovcima.
1902. Izlazi mu prva pjesma *Slavjanstvu* i prva crtica *Slijepac* u “Našoj slozi”, glasilu političkih, sudbenih i svih inih pisarničkih dnevničara Hrvatske i Slavonije. Taj mu list omogućuje prevladati početničke poteškoće u objavljivanju te u njemu tiska veći broj pjesama i crtica. Piše pod imenom Ivan M. Kozarac i pseudonimom Ivan Nikolajević Matski.
1903. Obolijeva od tada neizlječive sušice.
1904. Ispisuje u rukopisnoj Bilježnici X. “Život”, formata 10x16,5 cm, sivih polutvrdih korica, na 52 stranice vlastoručno običnom olovkom 25 tekstova: 13 pjesama, 2 lirska fra-

gmenta, 9 proza i 1 dramsku scenu. Pohranjena je u Zavičajnoj zbirci Gradske knjižnice i čitaonice u Vinkovcima.

1905. U rukopisnoj Bilježnici XI. "Vesni" na 82 stranice ispisao je olovkom te crnom i ljubičastom tintom 40 tekstova, uglavnom pjesama. Čuva se u Zavičajnoj knjižnici Gradske knjižnice i čitaonice u Vinkovcima. Odlazi na liječenje u Kraljevicu. Ostvaruje suradnju s "Novim listom", gdje objavljuje crtice i pripovijetke. Koristi pseudonim I. K. Kerepov.
1906. U Vinkovcima objavljuje svoju prvu i jedinu knjigu za života, zbirku proza *Slavonska krv*, u nakladi od 600 primjeraka. Sredinom godine (u srpnju) ponovno odlazi na liječenje u Kraljevicu. Postaje članom Hrvatske pučke napredne stranke te Odbora njezine kotarske organizacije. Suraduje s časopisima: "Domaće ognjište", "Savremenik", "Srd", "Pokret" i "Sijelo".
1907. Odlazi u vojsku 15. siječnja kao infanterist u 70. Infanterijskoj regimenti Unteroffiziers-Bildungs-Schule u Petrovaradinu. Vodi dnevnik o prvim vojničkim danima 16–19. siječnja (rkp. *Fragmenti iz vojničkog dnevnika*). Od 29. ožujka do 3. travnja na dopustu kod kuće u Vinkovcima. Piše *Autobiografiju* 30. ožujka na zamolbu Vilka Grabrića, urednika "Hrvatskoga đaka". Sredinom godine premješten je u vojarnu u Karlovcu, gdje prijateljuje s Jozom Ivakićem, koji je ondje bio namješten kao gimnazijski profesor od 29. kolovoza 1904. do 8. veljače 1909, a poslije se pokroviteljski i mentorski skrbio o njemu i ostavštini. U studenome počinje pisati roman *Đuka Begović*.
1908. Desetnik (kaplar) je u pisarni Kadetske škole u Karlovcu. Širi suradnju s većim brojem časopisa i objavljuje u vinkovačkoj "Svjetlosti", "Hrvatskom đaku", "Ilustrovanom Obzoru", "Savremeniku" i "Pokretu". Koristi se pseudonimima Olgin, Olgin I. K., V. K – n, I. K. Obren, Vanja Kosan.
1909. Liječi se u vojnoj bolnici u Karlovcu. Uslijed narušena zdravstvenog stanja sredinom godine otpušten je iz vojske nakon dvije i pol godine služenja vojnog roka. Od rujna radi kao poslovođa u Nakladnom fondu Društva hrvatskih književnika i kao društveni redatelj u Zagrebu. Objavljuje u "Ilustrovanom Obzoru", "Savremeniku", "Svačiću", "Svjetlosti" i "Hrvatskom đaku". Koristi se pseudonimima Olgin i Vanja Kosan. Roman *Đuka Begović* izlazi u nastavcima u "Ilustrovanom Obzoru", tjednom prilogu hrvatskih

dnevnih novina "Obzor", s tekstovima iz hrvatske i svjetske književnosti i temama iz kulturnog i političkog života (urednik Ivan Gršković).

1910. Objavljuje pjesme i proze u "Narodnim novinama", "Savremeniku", "Viencu", "Strossmayeru, koledaru za 1910", "Slobodnoj riječi", "Hrvatskom kolu", "Domaćem ognjištu", "Slobodnoj riječi", "Pokretu" i "Svjetlosti". Od siječnja do svibnja objavljuje *Pisma iz Zagreba* u vinkovačkoj "Svjetlosti". Koristi pseudonime Vanja Kosan i V-a. Od 3. lipnja do 17. rujna na liječenju je u Brestovcu na Sljemenu zalaganjem književnika i liječnika Milivoja Dežmana Ivanova, utemeljitelja i upravitelja toga prvog lječilišta za tuberkulozu pluća u Hrvatskoj. U rujnu se vraća kući u Vinkovce teško bolestan. Prijatelj mu Joza Ivakić traži u pismu upućenom Branku Drechsleru (Vodniku) 1. studenog hitnu financijsku potporu Matice hrvatske i Društva hrvatskih književnika u iznosu od 200 kruna. Dana 16. studenog oko 16 sati umire u rodnoj kući na Krnjašu, a 18. studenog pokopan je na groblju Sv. Marije Magdalene u Vinkovcima. Nadgrobni govor održao je Joza Ivakić u ime Društva hrvatskih književnika i Matice hrvatske. Na pokopu je Adolf Beck zastupao Klub osječkih književnika i Hrvatsku čitaonicu u Vinkovcima, a sudjelovalo je i društvo Hrvatski sokol.

A. B.